

УДК 55(575)

ІВАНІНА АНТОНІНА ВАЛЕНТИНІВНА (до 60-річчя від дня народження)

17 жовтня 2017 р. відзначила ювілей Антоніна Валентинівна Іваніна – кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент кафедри історичної геології та палеонтології геологічного факультету Львівського національного університету ім. І. Франка, палінолог, знавець геології та палеонтології Західної України. Антоніна Валентинівна народилася 17 жовтня 1957 р. у м. Львові у простій робітничій родині. Після закінчення 1975 р. середньої школи вступила на геологічний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка. Після його закінчення 1980 р. Антоніну Валентинівну разом з її чоловіком, Анатолієм Васильовичем Іваніною, теж випускником геологічного факультету, скерували на роботу у ВГО “Дальгеологія” Хабаровського краю (Росія), де вони працювали до 1984 р.

Перші кроки в палінології – науці, розвитку якої Антоніна Валентинівна присвятила своє життя, вона зробила в Палінологічній лабораторії ВГО “Дальгеологія”, обіймаючи посаду інженера-палінолога. За час роботи в лабораторії А. Іваніна успішно освоїла доволі складну методику спорово-пилкового аналізу, опрацювала лабораторну обробку вилучення мікрофітофосилій з вмісних порід, вивчила морфологію спор і пилку, освоїла методи таксономічного визначення та кількісного підрахунку численних паліноморф. Її дослідження мали виключно прикладне значення – за палінологічними даними А. Іваніна виконувала визначення відносного віку, розчленування і зіставлення неоген-четвертинних відкладів Хабаровського краю, що містили розсипища золота і платини.

З 1986 р. починається наукова діяльність Антоніни Валентинівни в Українському науково-дослідному геологорозвідувальному інституті, у якому вона пройшла шлях від молодшого до старшого наукового співробітника. За 14 років роботи в інституті А. Іваніна плідно працювала над вирішенням проблем геології і нафтогазоносності неогенових відкладів Передкарпаття та середньопалеозойських порід Волино-Поділля. У 1990 р. Антоніна Валентинівна вступила до заочної аспірантури в Інститут геологічних наук НАН України. Роботу над кандидатською дисертацією “Фаціальна-палінологічний аналіз вугленосної формації карбону Львівсько-Волинського басейну” виконала під керівництвом доктора геолого-мінералогічних наук, професора В. Ф. Шульги – відомого українського вченого, геолога, засновника формаційного аналізу вугленосних відкладів карбону в Україні. Дисертацію, присвячену розробці теоретичних засад фаціальна-палінологічного аналізу, успішно захищено 1995 р.

З 2000 р. й донині Антоніна Валентинівна працює доцентом геологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка й плідно поєднує педагогічну та наукову діяльність. Вона у різні роки читала лекції, проводила лабораторні заняття з таких курсів, як “Методи стратиграфічних досліджень”, “Палеоекологія”,

“Седиментологія”, “Мікропалеонтологія нафтогазоносних провінцій”, “Літолого-фаціальний аналіз”. Серед них особливе місце посідає “Палеонтологія” – курс, який Антоніна Валентинівна багаторічно викладає на високому науковому і професійному рівні з застосуванням інтернет-технологій. Із названих дисциплін А. Іваніна розробила комплекс навчально-методичного забезпечення, який містить навчальні і робочі програми, різні методичні розробки, впорядкувала навчальні колекції кам’яного матеріалу, підготувала до видання навчально-методичні посібники. А. Іваніна є упорядником і співавтором навчальних посібників: “Стратиграфія”, 2002 р. (співавтор Р. Лещух), “Визначник решток палеоорганізмів”, 2007 р. (співавтори Г. І. Гоцанюк, І. В. Шайнога, Я. М. Тузак, В. І. Узюк), “Седиментологія”, 2010 р. (співавтори Анатолій Іваніна, Ігор Шайнога), “Історична геологія з основами палеонтології. Частина 1 Палеонтологія (у схемах, рисунках і таблицях)”, 2017 р. (співавтор Г. І. Гоцанюк); успішно керує дипломними, магістерськими і курсовими роботами, бере участь у проведенні навчально-виробничих практик.

Наукова діяльність А. Іваніни багатогранна й охоплює різні питання геології Західної України. Коло її наукових інтересів вражає. Це палеонтологія, палінологія, літолого-фаціальний аналіз, стратиграфія, нафтогазова геологія, вивчення циклічності, історія палеонтології, питання збереження геоспащини, дослідження природного каменю давніх історичних споруд тощо. Головним її науковим досягненням є створення шкали палінологічного зонування карбону і девону; розробка стандартизованої характеристики стратонів; визначення циклічності в розподілі паліноморф у вугленосних розрізах карбону Львівсько-Волинського басейну; характеристика циклічної будови девонських відкладів; типізація колекторів і виявлення біогенних типів колекторів у девоні; всебічне вивчення дисперсної органіки осадових порід і визначення перспектив нафтогазоносності девонсько-кам’яновугільних відкладів Волино-Поділля за палінологічними даними тощо. А. Іваніна є автором і співавтором понад 150 наукових праць, у тім числі однієї монографії та чотирьох навчально-методичних посібників. Значну частину наукових публікацій присвячено вивченню спор і пилку середньопалеозойських відкладів Волино-Поділля, аналізу їхнього поширення, монографічному опису окремих таксонів (наприклад, “Деякі спори роду *Geminospora* з живецьких відкладів Волино-Подільської окраїни Східноєвропейської платформи”. Палеон. зб. 2012. № 44), популяризації новітнього методу досліджень осадових товщ – методу паліноориктоценозів (“Integrated approach to the studying palynological remnants of the Carboniferous of the Volhynian-Podilian margin of the East-European platform”. Палеон. зб. 2014. № 46; “Новий підхід до вивчення палінологічних решток древніх осадових товщ”. Геолого-геофізичні дослідження нафтогазоносних надр України. Львів: УкрДГРІ, 1997–1998). В доробку Антоніни Валентинівни є ґрунтовні роботи з всебічної характеристики біопідрозділів, виділених за палінологічними даними (“Стандартизована характеристика палінозони **Vestispora costata-Knoxisporites polygonalis** з кам’яновугільних відкладів Волино-Подільської окраїни Східноєвропейської платформи”. Збірник наукових праць Інституту геологічних наук НАН України. Т. 6. Вип. 1. 2013; “Палінологічна зональність верхньовізейських відкладів Волино-Подільської окраїни Східноєвропейської платформи”. Палеон. зб. 2010. № 42). А. Іваніна плідно працює над вивченням перспектив нафтогазоносності (“Катагенетичні зміни нерозчинної дисперсної органіки як критерій нафтогазоносності девонських і кам’яновугільних відкладів Волино-Поділля”. Вісник Львівського університету. Сер. геол. 2016. Вип. 30; “Нерозчинна дисперсна органіка як показ-

ник нафтогазоносності девонсько-кам'яновугільних відкладів Волино-Поділля". Палеон. зб. 2003. № 35) та вирішенням різноманітних питань стратиграфії ("Definition of the Mississippian–Pennsylvanian Boundary in the Lviv–Volyn Coal Basin (Western Ukraine), Based on Palynological Data". Springer Geology: STRATI 2013. Springer International Publishing: Switzerland, 2014 (co-author Gonyk Ev.); "Стандартизована характеристика світ середнього девону Волино-Поділля". Вісник Львівського університету. Сер. геол. 2007. Вип. 21; "Стан стратиграфічних досліджень фанерозою України". Геол. ж. 2004. № 4 (співавтори Гоцик П. Ф., Лещух Р. Й., Константиненко Л. І.). Чимало публікацій присвячено історії геологічних досліджень і становленню палеонтології у Львівському національному університеті ім. І. Франка ("Кафедра історичної геології та палеонтології. Довідково-інформаційне видання" Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006 (співавтори Лещух Р. Й., Шайнога І. В., Тузак Я. М. та ін.); "Палеонтологічному збірнику" – 55 років". Матеріали XXXVII сесії Палеонтологічного товариства НАН України. Київ, 2016 (співавтори Гоцанюк Г. І., Данилів А. Я., Мар'яш І. М.)). Її наукові результати використовують під час викладання спецкурсів. Антоніні Валентинівні належить чимало рецензій на автореферати дисертацій, наукові статті, навчальні посібники, дипломні і магістерські роботи. Незважаючи на вагомий науковий доробок, А. Іваніна постійно підвищує свою кваліфікацію під час стажувань у відомих наукових установах в Україні та за кордоном (Віденський університет, 2003 р., Гірничо-металургійна академія ім. С. Сташиця, 2016 р.), брала участь у численних міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях. Вона активно популяризує геологію та палеонтологію в соціальних мережах, під час виступів на радіо, в засобах масової інформації, має здібності лектора і проводить геологічні екскурсії для усіх бажаючих. Як справжній геолог, любить мандри та активно подорожує Україною і світом.

А. Іваніна була багаторічним членом редколегії та секретарем "Палеонтологічного збірника", членом та секретарем Вченої ради геологічного факультету; є членом Українського палеонтологічного товариства, Спілки геологів України, Палеозойської комісії Національного стратиграфічного комітету України.

Антоніна Валентинівна креативна, має безліч творчих планів, активно розширяє коло наукових інтересів. Колеги, друзі та учні знають Антоніну Валентинівну як відомого науковця, чудового педагога, мудру і доброзичливу жінку і бажають їй творчого довголіття та наснаги до нових звершень!

Г. Гоцанюк